

נתיבות ישעיה

והוא מאמרים יקרים, שיחות מוסר וחיזוק משובבי לב
ונפש, שנאמרו בפני תלמידים מקשיבים בקול חוצב
להבות אש קודש, ושאתו כשאגת האר"י החי,
להנחילם נתיבות דעת התורה ועבודת השי"ת על
פרשת השבוע

ע"י מרן רבינו
הגאון רבי **אברהם יוסף ראזענבלום** זצוקלה"ה
ראש ישיבת שערי יושר

קרח תשפ"ב
פרקי אבות פרק ג' משנה א'
שנה ד' • גליון ר"א

מי שיש בידו חידו"ת או טעיפס של רבינו, וכן מי שרוצה לנדב גליון של תורת רבינו - נא להתקשר למספר: 1-718-854-2290 EXT 9 או לפקס: 1-718-705-8608

חדש!

אפשר לשמוע השיחה הנדפסת בנתיבות יושר של כל שבוע במספר: 1-718-559-6660

תוכן העניינים

קרח תנש"א

ענווה - הנתיב והדרך
הנכונה להגיע לגדולה
וקדושה

ג. ביאור טעותו של קרח ג

ג. גדולתו של קרח ג

גודל מסירות נפשם של בני קהת להיות
מנושאי הארון ג

השתוקקותם של בני קהת להתקרב אל
הקודש ה

גודל השתוקקותו של קרח להתקרב יותר
אל הקודש ה

גודל ענוותנותו של אהרן ו

חומר הקרב אל הקדושה אם יש בו שמץ
חטא ח

גודל מעלת המשתוקק אל הקודש . . . ט

הזהירות מפני הרגש של כבוד
והתנשאות י

אהרן זכה לקדושה ע"י ענוותנותו י

הדרך כיצד לבא אל הקודש יב

כל הזכויות שמורות

למערכת חידו"ת של רבינו
ישיבת שערי יושר

בהוצאת מכון "שם עולם"

מכון לחקר כתבי יד - קורות קהילות ואישים
רח' שחל 5, בני ברק
טל: 03-5701977 פקס: 03-5701967

קרח תנש"א

ענווה - הנתים והדרך הנכונה להגיע לגדולה

וקרושה

ביאור טעותו של קרח

וַיִּקַּח קִרְחָה בֶּן יִצְחָק בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי וְדָתָן וְאַבְיָהִים בְּנֵי אֱלִיָּאָב וְאֹזֶן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן. (במדבר 16, א).

רש"י מבאר (במדבר 16, ז), 'וקרח שפקח היה', קרח שהיה חכם, וראה מה שראה, 'ער איז געווען א זענדיגער', 'מה ראה לשמות זה, עינו הטעתו'. קרח ראה דבר אחד שהמעה אתו, 'ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל, ששקול כנגד משה ואהרן, אמר בשבילו אני נמלמ, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש'.

איך ראה קרח דבר זה, כנראה שהיה לו נבואה ורוח הקודש, וראה ששמואל הנביא עומד לצאת ממנו, ושמואל שקול כנגד משה ואהרן. והכוונה בזה שיהיה בעל מדרגה כמו משה או אהרן. ואפשר שהכוונה הוא שיהיה שקול כנגד משה אהרן כאחד, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, ואמר שבזכותם ינצל.

גדולתו של קרח

להבין מעט הענין של מחלוקת קרח ועדתו. הנה קרח היה נביא ובעל רוח הקודש והיה ראוי לכהונה גדולה. וכמו שמבאר הרמב"ן (במדבר 16, ד), שאהרן חשב שאכן קרח ראוי לכהונה גדולה, ומעלתו של קרח גדולה ממעלתו. ויש להתבונן מה שהיה במחלוקת קרח.

גודל מסירות נפשם של בני קהת להיות מנושאי הארון

במדבר אמרו (במדבר רבה ה, א), שכשאנו מתבוננים במנינם של משפחות הלויים, ומונים כמה היה מנינם כשהיו מן חודש ומעלה, ומונים כמה היה מנינם מן שלושים ועד בן חמישים, אזי יצא חשבון המנין של בני קהת מן שלושים ועד בן חמישים שנה הרבה פחות מהמנין של בני גרשון ובני מררי.

על פי המספר של בני קהת מן חודש ומעלה, היה צריך להיות המנין של בני קהת מן שלושים ועד

השולחן וזה נוטל את המנורה וזה נוטל את המזבחות, ובורחים מן הארון מפני שהיה מזיקן, והיה הארון מתבזה, והקב"ה כועס עליהם ושוב היו מתכלין.

'אמר הקב"ה למשה, מה אני הורג בני קהת, אם יטענו הרי מתמעטין, ואם לא יטענו הרי כעס עליהם. אמר להם הקב"ה למשה ולאהרן, עשו להם תקנה לבני קהת כדי שלא יכרתו מן העולם שלא יהיו מניחין ובורחין, אל תכריתו את שבט וגו', אלא יבוא אהרן ובניו ושמו אותן איש איש על עבודתו ואל משאו, כדי שלא יוכלו להתחלף מעבודה לעבודה וממשא למשא. הדא הוא דכתיב וזאת עשו להם וחיו וגו'.

'רבי שמואל בר נחמן אמר, חס ושלום, לא היו בני קהת מניחין את הארון ורצין לשולחן ומנורה, אלא אע"פ שמתמעטין היו נותנין נפשם על הארון, שהיו מוסרים נפשם לישא הארון.

'ואם כן למה היה מזהיר עליהם אל תכריתו את שבט וגו', אלא מפני שהיו יודעין שכל מי שטוען בארון שכרו מרובה, והיו מניחין את השולחן והמנורה והמזבחות, וכולן רצין לארון ליטול שכר, ומתוך כך היה זה מריב ואומר אני טוען כאן, וזה מריב ואומר אני טוען כאן, ומתוך כך

בן חמישים הרבה יותר ממה שהיה מנינים בפועל, שהרי בשנים הללו מבן שלשים ועד בן חמישים אין מרבים למות.

ולמה היה מספרם מועט, אמרו במדרש, שכשהיו בני קהת נושאים את הארון היה בזה סכנה גדולה, שכן בשעה שהיו ישראל נוסעין, היו שני ניצוצין של אש יוצאין מתוך שני בדיו של ארון, כדי לפגוע בשונאיהם של ישראל, שהיה יוצא מהבדים אש אלוקי, 'א געטליכע פייער', וכשהיה איזה הנהגה כנגד הקדושה היו נשרפים הלוויים. וכן אנו מוצאים בנדב ואביהו שאש אלוקי שרף אותם. ולפי שבני קהת היו נושאי כלי המשכן, לכן מתו הרבה מהם בשעה שהיו נושאים את הארון.

והנה השי"ת אמר למשה רבינו (במדבר ד, יט), 'וזאת עשו להם וחיו ולא ימותו', שיראה למצוא עצה שבני קהת לא ימותו. המציווה היתה שלפני קודם שהיו בני קהת נכנסים לשאת את הארון היו אהרן ובניו ומכסים את הארון ושאר כלי המשכן, ואז לא יהיו בני קהת קרובים כל כך אל הקדושה, ועל ידי כן לא ימותו.

ואמרו על זה במדרש, שמתוך שהיתה האש יוצאת ושפה בטועני הארון היו מתמעטין. כי כל אחד ואחד היו רצין, זה נוטל את

גודל השתוקקתו של קרח להתקרב יותר אל הקודש

בשיצאו קרח ועדתו להילחם כנגד משה ואהרן, וטענו 'כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה' (במדבר טו, ג), באו לידי כך, לפי שהיה להם התשוקה הגדולה להתקרב אל הקודש, שהרי קרח היה מבני קהת, מנושאי הארון, וקרח היה מהגדולים שבבני קהת, והיה לו המסירות נפש להיות מנושאי הארון, ומסירות נפש זו שהיה לבני קהת לסכן את נפשם כדי להיות מנושאי הארון, שאף שראו שהארון מכלה בהם נפשות, אעפ"כ נשאר בהם התשוקה להיות מנושאי הארון, תשוקה זו היה לקרח כשביקש לזכות לכהונה גדולה.

מעלתו של קרח היה כמו שמבארים מפרשי התורה, שסבר קרח שהשי"ת לא אמר למשה רבינו שמוכרח שרק אהרן יהיה הכהן גדול, אלא שהשי"ת אמר למשה רבינו שיקבע כהן גדול אחד מתוך שבט לוי, וסבר שמשה רבינו בחר בעצמו באהרן מתוך שבט לוי, ולא היה קרח יכול לסבול ענין זה, לפי שמסר נפשו, 'ער האט זיך געריסען' לעבודה זו של הכהונה גדולה, ומסר נפשו לדבר זה מחמת גודל תשוקתו

היו נוהגין בקלות ראש, והיתה השכינה פוגעת בהם'.

'אמר אלוקים למשה עשה להם תקנה כדי שלא יתכלו מן העולם, אל תכריתו וגו', אלא יסדרו אותם על עבודתם ועל משאם שלא יריבו זה עם זה, עשה להם משה תקנה, אלא שהיו מריבין זה כנגד זה זה אומר אני טוען בארון וזה אומר לאו אלא אני טוען, ולא היה יודע אחד מהו קבוע לו מהו משאו, אמר הקב"ה יהיו אהרן ובניו נכנסין ונותנים לכל אחד ואחד טעונו'.

השתוקקותם של בני קהת להתקרב אל הקודש

וייש לנו להתבונן, הנה נושאי הארון היו הקרובים ביותר אל הקודש, ולכן היו בסכנה גדולה, שאם היה להם איזה מחשבה לא טובה ותנועה לא טובה, כשנחסר איזה משהו בקדושה היו נהרגים. אעפ"כ מסרו בני קהת נפשם, שכדי לזכות לעמוד במדריגה זו להיות מנושאי הארון, הסכימו בדבר לסכן את נפשם, שהיה כדאי להם למות ובלבד שיהיו מנושאי הארון. ואף שאולי ימותו בגלל הדבר הזה בעוד שבוע או בעוד חצי שבוע, אעפ"כ כדאי הדבר לחיות יום אחד להיות מנושאי הארון, אף אם ימותו תיכף לאחר מכן.

להתקרב אל הקודש, לפי שהיה בעל מדריגה גדולה.

קרח השתוקק להגיע לכהונה גדולה, אף שידע גודל הסכנה שיש בכהונה גדולה. וכמבואר במסכת יומא שהיו הרבה כהנים גדולים שמתו ביום הכפורים בשעה שנכנסו לקודש הקדשים, לפי שלא היו ראויים לקדושה זו של קודש הקדשים, ועל ידי מה שנכנסו למקום קדוש זה מתו.

ומבואר, שהיו כמה מאות כהנים גדולים שמתו ביום הכפורים בשעה שנכנסו לקודש הקדשים לעבוד את עבודת היום, וקרח רצה לבוא לידי מסירות נפש זו כדי להתקרב לעבודת ה'.

זאת היתה טענתם של קרח ועדתו, למה נתן השי"ת גדולה זו דווקא לאהרן הכהן, שאף על פי שכדי לקבל מדריגה זו היה בזה מסירות נפש, אעפ"כ השתוקקו לה.

גודל ענוותנותו של אהרן

והנה בשעה שהתווכח משה עם קרח ועדתו נאמר בפסוק מה שאמר משה לקרח, 'ואהרן מה הוא כי תלינו עליו' (במדבר טו, יא). ואמרו במדרש (במדבר רבה יח, ט), 'כך אמר להם משה, אילו אהרן אחי נטל

לעצמו את הכהונה, יפה עשיתם שנתרעמתם עליו, עכשיו הקב"ה נתן לו, שהגדולה והגבורה והמלכות שלו, כל מי שעומד על אהרן, לא על הקב"ה הוא עומד, לכך כתיב ואהרן מה הוא כי תלינו עליו.

בנוסף לזה, אמר משה רבינו לעדת קרח 'בוא וראה חסידותו של אהרן הצדיק, בשעה שהציק משה שמן המשחה על ראשו, נודעו אהרן ונבעת, אמר למשה אחי שמא לא הייתי ראוי להמשח בשמן הקודש, ומעלתי ונתחייבתי כרת, שאמר הקב"ה (שמות ל, לב), על בשר אדם לא ייסך'.

אהרן ידע שמי שאינו ראוי לכך לקל את שמן המשחה ימות מחמת כן, וחשש שמא אינו ראוי לכך, ויענש על מה שעלה עליו שמן המשחה, ואף שהשי"ת ציווה למשה רבינו שימשח את אהרן ובניו בשמן המשחה, אעפ"כ חשש שמא יענש על מה שאינו ראוי לכך.

אין כאן שום סתירה בדבר, כי כמו שציווה השי"ת שבני קהת ישאו את הארון, וציווה שהכהן גדול יכנס ביום הכפורים לקודש הקדשים, ויש חיוב בדבר, אעפ"כ אם לא היה הכהן או הלוי ראויים לכך היו מתים. גם אהרן חשש שאעפ"פ שהשי"ת ציווה שימשחו אותו, אבל עליו להיות ראוי

ישראל גיט מען איהם און זיינע קינדער לדורי דורות גיט מען עם איבער, און מ'מוהט דאס בפני כל העם, מ'מוהט איהם מושח זיין פאר'ן גאנצען פאלק".

"דארף דאך אַ מענטש גרעסער זיין ווי אַ מלאך, ער זאל נישט האבען קיין הרגש פון התנשאות און פון גאווה אין אזא מצב".

דבר זה לא היה פשוט כלל וכלל, הקב"ה בחר באהרן הכהן מתוך שישים ריבוא בני ישראל, שהיו כולם נביאים וגדולים, 'כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'", ובחרו רק באחד המיוחד ביניהם לכהן בכהונה גדולה, ובחר הוא ובניו אחריו והדורות שלאחריו, שהכהונה גדולה תהיה אצלו.

כדי שמינוי זה לא יפגע בו במאומה, שלא יהיה לו נקודה של התנשאות ושל כבוד, הלא צריך הוא להיות גדול מהמלאכים, הרי רוממו אותו מעל כל ישראל, ומי הוא זה שרוממו, השי"ת בכבודו ובעצמו רוממו מעל כל ישראל, ואיזה התרוממות נתן לו, נתנו לו את המדריגה הגדולה ביותר של קדושה בישראל, ונתנו קדושה זו לו ולזרע אחריו לדורי דורות, ובחרו בו בפני כל

לכך, ואם כמשהו לא יהיה ראוי לכך, יתחייב על זה כרת.

אהרן הכהן חשש, שאם יש לו איזה הרגש של כבוד, של התנשאות וחשיבות בכהונה גדולה וכמה שנמשח בשמן המשחה, נמצא שמעל בשמן המשחה.

"ס'איז נישט קיין פשוט'ע זאך, צווישען זעקס הונדערט מיוזענט אידען וואס אלא זענען זיי געווען נביאים און גדולים, 'כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'", קלייבט מען אויס איינעס, איינעס אַ מיוחד קלויבט מען אויס, פאר איהם און פאר זיינע קינדער און פאר זיינע קומענדיגע דורות. אז די כהונה און כהונה גדולה זאל איינשטיין בני איהם".

"אַ מענטש דארף דאך זיין גרעסער ווי אַ מלאך, אז ער זאל נישט האבען אַ הרגש פון התנשאות זאל ער נישט האבען, מ'דערהייבט איהם דאך העכער ווי אלע מענטשען, און ווער דערהייבט איהם, דער אייבערשטער אליין דערהייבט איהם העכער ווי אלע מענטשען".

"און וואס פאר אַ דערהויבעניש, מ'גיט איהם די גרעסטע קדושה, די גרעסטע דרגה פון כלל

הכהונה, ומסר נפשו לזכות לעבודת ה' ומה שהיה ראוי לו לזכות לכהונה, ואמר 'כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', ובוה מען בתחילה שהשי"ת לא ציווה כלל למנות את אהרן לכהן גדול, והשי"ת ציווה רק בסתמא שימנו כהן גדול, והלך משה רבינו ומינה את אחיו אהרן.

ומנא לו למשה שאהרן חשוב ממנו שמשום כן נתמנה לכהן גדול, ומאן יימר שאין בליבו של אהרן הרגשים של התנשאות ושל כבוד. ועל זה סיפר לו משה רבינו מה שהיה עם שמן המשחה, איך שנבעת טהרן והודעוהו שמא היה לו איזה נגיעה של התנשאות מצדו, ומשום כן חשש להימשח בשמן המשחה, וסיפר לפניו מה שאמר השי"ת 'כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן כמל חרמון, הקיש שמן המשחה לטל חרמון, מה טל חרמון אין בו מעילה כן שמן היורד על אהרן מעילה, שלא מעל אהרן בשמן המשחה, שהיה כל מחשבתו לשם שמים.

חומר הקרב אל הקדושה אם יש בו שמץ חטא

והנה הסוף היה שקרח נהרג במיתה משונה, שעשה השי"ת נסים נפלאים, 'ופצתה

העם, שמשחו את אהרן בשמן המשחה בפני כל בני ישראל, וכדי שלא יבא האדם על ידי כן לידי גאות והתנשאות, הרי הוא צריך להיות גדול מהמלאך, שלא יבוא לידי הרגש של התנשאות ושל גאווה במצב זה.

לזה חשש אהרן הכהן, 'נודעוהו אהרן ונבעת', שמא מעל בשמן המשחה 'ומעלתי ונתחייבתי כרח'.

כל זה אמר משה רבינו לפני עדת קרח. ואמרו שם, 'לפיכך העיד הכתוב עליו (תהלים קל"א, א-ב), 'הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן, זקן אהרן כמל חרמון, הקיש שמן המשחה לטל חרמון, מה טל חרמון אין בו מעילה כן שמן היורד על אהרן אין בו מעילה'. השי"ת רמו לאהרן שלא מעל בשמן המשחה.

ואמרו במדרש, 'כל הדברים האלו פיים משה לקרח, ואין את מוצא שהשיבו דבר, לפי שהיה פקח ברשעו, אמר, אם אני משיבו יודע אני בו שהוא חכם גדול, ועכשיו יקפחני בדבריו ואני מתרצה לו בעל כרחי, מוטב שלא אזקק לו, כשראה משה שאין בו תועלת פירש הימנו'.

ובביאור הויכוח של משה רבינו עם קרח מבואר, שקרח היה בו תשוקה והרצון לעבודת

פון חמא, איז דער עונש זייער גרויס".

כל זה הוא, כי הנוגע בקדושה, כל מו שיש לו השייכות לקדושה, במקום שיש שם שמין של חמא, העונש על זה גדולה מאוד.

דבר זה הטעים משה רבינו לקרח, שמוכרח להיות שיש אצלו איזה משהו שאינו כראוי, ולכן אין הכי נמי שיש בו השתוקקות לכהונה גדולה, וראה ששמואל הנביא - שהיה שקול כנגד משה ואהרן עתיד לצאת ממנו, והרבה קדושה יצא ממנו, אמת הדבר - אלא שזוה הבין קרח שאם עתיד לצאת ממנו כל השלשלת הזו של הקדושה, סימן הדבר שהוא ראוי לכך, אבל משה רבינו ראה והרגיש שיש אצל קרח איזה תערובת של גאווה והתנשאות, ועל זה סיפר לו מה שהיה אצל אהרן ושמן המשחה.

ועל זה אמרו במדרש שכאשר שמע קרח ענין זה שתק, שהבין שעל ידי ויכוח לא יוכל לעמוד כנגד משה רבינו, ולפי שנשאר בשלו, נענש במיתה.

גודל מעלת המשתוקק אל הקודש

התורה מראה לנו, די תורה זאגט אונז, שהשתוקקות לקדושה ומסירות נפש לקדושה זהו

הארמה את פיה' (במדבר מו, ל), ועל מה נענש בעונש זה להיבלע בארמה, הלא קרח מסר נפשו על העבודה, ולמה נענש על דבר זה.

חז"ל העידו שהיה אצל קרח תערובת של הרגשים של כבוד ושל התנשאות, וכאשר האדם קרוב לקדושה גדולה, הארון אינו יכול לסבול שום ניצוץ של חמא, ולכן היו בני קהת נהרגים כשנשא את הארון, והכהנים גדולים נהרגו בכניסתם לקודש הקדשים ביום הכיפורים. וגם קרח כשתבע את הכהונה גדולה קרה לו כן.

והנה כשתובעים את הכהונה גדולה מחמת גודל ההשתוקקות לקדושה, על זה לא נענשים במיתה, אלא שהשי"ת יברך לו שאין הצדק עמו, שאהרן נתמנה להיות לכהן גדול על פי ה', וכמו שלבסוף הראה השי"ת ראייה על הדבר. וכמו שאכן כך היה במעשה המחטות ובמעשה המטות, שמטה אהרן הראה על ידי מה שרק מטה אהרן פרח ולא שאר המטות, שהכהונה גדולה של אהרן היה על פי ה', אבל קרח ועדתו מתו במיתה משונה, 'ופצתה הארמה את פיה'.

"אהנרירען קדושה, שייכות האבען צו גרויסע קדושה, דארט ווי ס'איז דא א שמין

העגל לא חטאו, ולא עוד אלא שהרגו את בני משפחתם שחטאו בעגל, ולא הלכו אחר העגל, וכמו שנאמר (שם ט), 'האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בנו לא ידע כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו', ומסרו נפשם על קידוש ה'. ועל ידי כן זכו למדריגה של 'ורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל', ובשעת חטא העגל זכו לשכר של כהונה ולוויה.

הזהירות מפני הרגש של כבוד והתנשאות

אך מאידך מזהירה התורה בפרשת המעשה של עדת קרח, שאם חלילה יש תערובת של הרגש של כבוד ושל התנשאות וגאווה, לא רק שהרגש זה פוגם בכל השאיפה של האדם, אלא שזה מביא את האדם לידי עונשים נוראים. שכפי מה שהאדם יותר קרוב אל הקודש, כך תוגדל הפגם אם הוא נכשל בחטא, וביותר פוגם החשש של התנשאות ושל גאווה.

אהרן זכה לקדושה ע"י ענוותנותו

אהרן הכהן זכה בזכות עצם הדבר שחשש בשעה שנמשח בשמן המשחה שמא מעל בשמן המשחה, וכמו שפירש רש"י בפרשת שמיני (ויקרא ט, כג), שבראש חודש

חשוב ביותר לפני השי"ת. ובני קהת קיבלו שכר על שהיו נושאי הארון יותר ממה שקבלו שכר על שאר חלקי המשכן שנשאו, כי הא גופא מה שמסרו נפשם על דבר זה, על ידי כן התעלו והתקדשו עד מאוד.

ובכללות מצאנו אצל שבט לוי בכל הענינים שהיו קדושים יותר מכל ישראל, שבשעת חטא העגל לא חטאו, וכן בעוד חטאים לא היה להם שייכות עם כל ישראל, כי אכן היו יותר קדושים וטהורים מכל ישראל, ונאמר בהם (דברים לג, י), 'ורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל'. ובכלל, בתוך הסנהדרין היה לבני לוי חלק יותר גדול מכל השבטים, כי באמת היו גדולים וקדושים יותר משאר כל ישראל.

רצון השי"ת שהאדם ישתוקק לבוא אל הקודש, וימסור נפשו כדי להתעלות בעניני קדושה, וזהו ההתעלות הגדולה ביותר לאדם, על ידי מה שמוסר את נפשו ומפקיר את כל אשר לו כדי להתעלות בענינים של קדושה.

על ידי מסירות נפשם, זכו בני לוי כמו שמבואר בפסוקי התורה. וכן נאמר (דברים לג, ח), 'תומך ואורך לאיש חסידך אשר נסיתו במסה תריבהו על מי מריבה', שבשעת חטא

להמשה בשמן הקודש, ומעלתי ונתחייבתי כרת'. וכשנכנס לעבודה וראה את קרנות המזבח אמרו בתורת כהנים שהיה רואה תבנית שור על המזבח, והרגיש איך שהמזבח מוכיחו שלא יקרב אליו מאחר שעל ידו נעשה העגל, והתבייש לגשת לעשות העבודה, ואמר, מי אנכי שאוכל לגשת אל הקודש, מאחר שהעגל נעשה על ידי, כיצד אוכל לעשות העבודה במקדש.

בשראָה אהרן שלא ירדה שכינה בישראל, לא תלה הדבר בבני ישראל שלפי שחטאו עגל לכן לא ירדה שכינה בישראל, וגם לא תלה הדבר בשאר הרשעים שהיו שם, בדתן ואבירם ודומיהם, אלא תלה הדבר בעצמו ואמר, 'יודע אני שכועס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל', ובזכות זו זכה לכל הגדולה.

בני אדם רגילים שכשיש איזה חסרון, תולים את החסרון באחרים, שמוציאים לתלות את החסרון בכל מי שאפשר מלבד באדם עצמו. הנהגתו של אהרן היתה להיפך, שאף שהיה במי לתלות הטעם והסיבה שלכן לא ירדה שכינה בישראל, שהיו בישראל דתן ואבירם ועושי העגל, אעפ"כ תלה הדבר בעצמו.

ניסן, היום בו נתחנך אהרן לקדושת המשכן, לאחר שכבר הקריבו כל הקרבנות, עדיין לא ירדה שכינה לישראל, כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער ואמר, יודע אני שכועס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל'.

בשראָה אהרן שלא ירדה שכינה בישראל, תלה את הקולר בעצמו, ואמר, 'יודע אני שכועס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל'. ולמה היה לו המחשבה שבשבילו כעס הקב"ה, לפי שהיה לו שייכות וסיוע לעשיית העגל, 'מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים, וירדה שכינה לישראל'. ופירש רש"י עוד בתחילת הפרשה שם (פסוק ז) 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת'.

הא גופא, מה שהביא את קרח להיבלע באדמה על ידי ההרגש של התנשאות וגאווה, לעומת זאת היה לאהרן ההרגשה של ביטול והכנעה ואמר 'ואהרן מה הוא כי תלינו עליו', שהיה לו כלפי עצמו הרגש של ביטול גמור, ולא היה לו שום הרגש של התנשאות וגאווה.

אדרבא, כשנמשח בשמן המשחה 'נודעוץ אהרן ונבעת, אמר למשה אחי שמא לא הייתי ראוי

הדרך כיצד לבא אל הקודש

קרח עבר והסית את בני ישראל נגד משה. כשהאדם שואף לבוא אל הקודש, על ידי הפעולות והדרך שהוא מתהלך בה כדי לבוא אל הקודש, מזה ניכר עד כמה פנימיות ליבו זכה וטהורה. קרח הלך בדרך ששאל תלית שכולו תכלת אם הוא חייב בציצית, ודיבר עוד דיבורים באופן זה כדי להקשות קושיות על משה רבינו, 'אפציווענדען משה'.

הדרך שהאדם ניגש בשאיפתו אל הקדושה, מזה עצמו ניכר מה הם מחשבותיו. אם הדרכים בהם הוא מבקש לגשת אל הקודש הם גם כן בדרך הקדושה, סימן הדבר שמקור שאיפותיו קדושים הם, אלא שיש לדון בעצם הדבר האם הוא ראוי למדרגה זו. אבל עכ"פ מסירות נפשו לגשת אל הקודש היא מסירות נפש טהורה, ולא יצא על ידי כן שום רע.

אנו רואים שכאשר בחר השי"ת במשה רבינו להיות מושיען של ישראל, מאמרו הראשון היה 'מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים' (שמות ג, יא), והוסיף ומען שהוא כבוד פה, עד שביקש

בשבר זה זכה אהרן לכהונה גדולה, על ידי ענוותנותו, על ידי מידת הביטול שלו באופן של 'ואהרן מה הוא', על ידי כן זכה לכהונה גדולה, כי באלה חפץ ה', 'דאם וויל דער רבנו של עולם פון דער מענטש'.

מי שבא לידי התנשאות וגאווה, גם אם הוא גדול עד מאוד, וגם אם ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל, ששקול כנגד משה ואהרן וכו', וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, ואף שהוא ראוי להיות כהן גדול, אבל עצם הדבר מה שהיה לו ההרגשה שהכהונה גדולה שייכת לו, זהו הפגם הגדול ביותר. דבר זה הביאו לידי כך שירד חיים שאולה.

מי שמרגיש שאינו ראוי לכך, וצריכים לקרב אותו לגשת אל הקודש, לפי שהוא סבור שאינו ראוי לכך, בו בוחר השי"ת.

בשני המידות האלו צריך האדם להשלים עצמו. מצד אחד צריך האדם שתהיה לו השאיפה וההשתוקקות לבוא אל הקודש מתוך מסירות נפש, להתעלות בעבודת ה'. ומצד שני צריך שיהיה בו ענוותן וביטול עצמית, ללא שום שמץ של התנשאות.

השי"ת משתמש עם מי שאינו מחפש מאומה לכבוד עצמו. השי"ת משתמש עם מי שבכל פעולותיו לכבוד שמים ולמען הכלל ישראל ואין לו שום כוונה לכבוד עצמו. אלו הם הכלים שהשי"ת משתמש בהם.

אך מי שיש לו את המחשבה לצורך עצמו, אין הכי נמי שמחשבתו היא לבוא אל הקדושה מתוך מסירות נפש לעבודת ה', אבל כשיש תערובת של גדולה ונאוה, אזי השי"ת מדחה אותו בשתי ידיים.

'שלח נא ביד תשלח' (שם ה, יג), שביקש שישלח השי"ת את אהרן, שהוא היה נביא ישראל עד אז, והיה גדול ממנו, ומען שלא יוכל ללכת אל פרעה חלפי שאין לו כח הדיבור.

כל זאת, על אף שידע משה רבינו שכאשר השי"ת שולחו בוודאי שיצא מזה הטוב, אבל כך צריכה להיות הנהגתו של האדם, שישתמט מהשררה וישתמט מהגדולה, ועל ידי מה שהאדם משתמט מהגדולה, הרי זה מכשירו אל הגדולה.

נתיבות ישעיה

והוא מאמרים יקרים, שיחות מוסר וחיזוק משובבי לב
ונפש, שנאמרו בפני תלמידים מקשיבים בקול חוצב
להבות אש קודש, ושאתו כשאגת האר"י החי,
להנחילם נתיבות דעת התורה ועבודת השי"ת על
פרשת השבוע

ע"י מרן רבינו
הגאון רבי **אברהם יוסף ראזענבלום** זצוקלה"ה
ראש ישיבת שערי יושר

פרקי אבות תשפ"ב
פרק ג' משנה א'
שנה ד' • גליון ס"ו

מי שיש בידו חידו"ת או טעיפס של רבינו, וכן מי שרוצה לנדב גליין של תורת רבינו - נא להתקשר למספר: 1-718-854-2290 EXT 9 או לפקס: 1-718-705-8608

חדש!

אפשר לשמוע השיחה הנדפסת
בנתיבות יושר של כל שבוע במספר:
1-718-559-6660

כל הזכויות שמורות

למערכת חידו"ת של רבינו
ישיבת שערי יושר

בהוצאת מכון "שם עולם"

מכון לחקר כתבי יד - קורות קהילות ואישים
רח' שחל 5, בני ברק
טל: 03-5701977 פקס: 03-5701967

תוכן הענינים

פרקי אבות פרק ג' משנה א'

- הסתכל - ואין אתה בא לידי עבירה . . . יז
- לא די בראיה שטחית, אלא צריך הסתכלות - התבוננות . . . יח
- פחד המלאכים מהדין בבית דין של מעלה . . . יט
- אם תמצה עומק הדין . . . כא
- אנו רואים את הדין אבל אין אנו רואים על כל אחד נשפט . . . כב
- אילו ראינו על מה כל אחד נשפט לסבול צרות בעוה"ז - לא היינו באים לידי עבירה . . . כג
- למה אין לקנאות באדם שזוכה לכל טוב בעוה"ז . . . כד
- כאשר גוזרים יסורים וצרות על האדם הרי זה להנאתו ולטובתו, להטיבו באחריתו . . . כה
- הסתכל - לא די להביט בלבד - אלא צריך להסתכל בהתבוננות . . . כו
- מי שגדל בבית חרדי ואינו מתנהג כראוי, דינו גרוע מאפיקורס תינוק שנשבה . . . כז
- להבין כל צרה וצוקה שמתרחש בעולם נפסק בבי"ד של מעלה . . . כז
- באחרית שנה רואה אדם שלא היתה לו שום תועלת בכל העבירות שעבר . . . כט
- הסתכל - להבין שאין מקום לקנאות אדם שמצליח בעוה"ז . . . ל

פרקי אבות פרק ג' משנה א'

עֲקֵבִיא בֶן מַחְלָלָאֵל אָמַר הַסְתַּכַּל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים וְאִין
 אַתָּה בָּא לְיַדֵּי עֵבִירָה, דַּע מֵאִין בָּאתָ וּלְאֵן אַתָּה הוֹלֵךְ
 וּלְפָנַי מִי אַתָּה עֲתִיד לִתֵּן דִּין וְחֲשֹׁבוֹן, מֵאִין בָּאתָ מִטְּמֵה
 סְרוּחָה, וּלְאֵן אַתָּה הוֹלֵךְ לְמָקוֹם עֶפֶר רִמָּה וְתוֹלְעָה, וּלְפָנַי
 מִי אַתָּה עֲתִיד לִתֵּן דִּין וְחֲשֹׁבוֹן לְפָנַי מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
 תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הכל נשמע את האלקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם (קהלת יב, יג). ע"כ.

הסתכל - ואין אתה בא לידי עבירה יש להתבונן, שמאחר שמבאר רבינו יונה שהיודע שהוא עתיד לילך למקום עפר רימה ותולעה לא יבוא לידי חטא, אם כן כיצד יתכן שאנו רואים בני אדם שנכשלים בחטא, והרי כל אחד ואחד יודע שהוא עתיד לילך למקום עפר רמה ותולעה.

אבל ביאורם של דברים כך הם: אין די במה שהאדם מאמין שהוא עתיד לילך למקום עפר רימה ותולעה, אלא הכוונה ב'הסתכל' היא שיש להתבונן בדבר, שיראה האדם את עתידו לפני עיניו, ואם היה האדם

פירושו רבינו יונה: "עקביא בן מחללאל אומר, הסתכל בשלשה דברים וכו', מאין באת מטפה סרוחה": ובזמן שתסתכל מאין באת, המחשבה תגרום לך להיות שפל רוח ותנצל ממדת הגאווה שנאמר בה (משלי מז, ה), תועבת ה' כל גבה לב.

"ולאן אתה הולך, למקום עפר רמה ותולעה": וכי תחשוב בלבך לאן אתה הולך, לא תחפוץ בכל התענוגים והעדונוים, כי לרמה אתה מורדת, גם כל עושר וכבוד יבוה בעיניו, וכל טובה יהביל, כי הכל הבל ורעות רוח. ועל ענין זה עשה שלמה ע"ה ספר קהלת, והתחיל, הבל הבלים אמר קהלת, להבהיל כל טובה וכל יקר, ואחר שהבהיל את הכל סיים, סוף דבר

לא די בראיה שטחית, אלא צריך
הסתכלות - התבוננות

החילוק הוא, שכאן רואה האדם
את המת לפניו - וכאן אין
האדם רואה את המת לפניו.

כ"י כך הוא טבע כוחותיו הפנימיים
של האדם, שכאשר הוא רואה
את המת לפניו, בשעה זו מכיר האדם
בדבר שגשמיות אינו מאומה, בראותו
מה שנעשה בסופו של הגשמיות של
האדם, והוא תוהה לעצמו איזה
תועלת יהיה לו מכל הגשמיות שהוא
אוסף בעולם הזה, כשהוא רואה סופו
של האדם בעולם הזה.

אבל ככל שהוא מתרחק מראיית
המת, כך מתמעט הרושם
מהמת, שכאשר עברו רק כמה דקות
מראיית המת, עדיין המת קרוב אליו,
ואז לא יוכל להכשל בחטא, אבל
לאחר שכבר עבר זמן יותר גדול, כבר
יוכל לבוא לידי מחשבה של חטא.
וכשעובר עליו יום שלם, הרי הוא בא
לידי חטא כאילו לא היה מת מוטל
לפניו ביום אתמול.

על זה אמר התנא 'הסתכל בשלשה
דברים. אין די בידיעה, אלא יש
להסתכל על הדבר, יש לאדם לראות
הדברים בעיני שכלו, להוסיף את
ראית עיניו לידיעה ולאמונה, וזהו
הענין של 'הסתכל'.

רואה תמיד לנגד עיניו שהוא עומד
לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ונותן
דין וחשבון על כל מעשיו, ואפילו
אילו לא היה רואה לא איך שהוא
יעמוד לפני הקב"ה בדין - אלא שהיה
רואה בעיניו איך שחבירו עומד לפני
הקב"ה לתת דין וחשבון על כל
מעשיו, מיד היה מאבד את כל הטעם
בדבר חטא.

ויותר מזה, כשהאדם עומד ומת
מוטל לפניו, בוודאי שברגע
זה לא יבוא לידו שום הרהור
ומחשבה של עשיית חטא ועוון
חלילה, וגם כמה רגעים לאחר שכבר
לקחו את המת משם, עדיין לא יוכל
להיכשל בשום חטא, ורק כשהמת לא
ישכב לידו במשך כמה דקות, רק
לאחר זמן יתכן שיוכל להיכשל
בחטא.

אבל יש לאדם לשאול את עצמו,
מה החילוק בן רגע זה לרגע
זה. הרי בשעה שכבר עברו כמה
דקות מאז שהמת היה מוטל לפניו,
ועכשיו הוא כבר נרגע יכול כבר
לחשוב על חטא, הרי עדיין לא קם
המת לתחייה, ומהו החילוק אצל
האדם אם המת מוטל לפניו ממש או
כבר אינו מוטל לפניו - הרי הידיעה
שוה אצלו. הידיעה היא אותה ידיעה
שסוף האדם למיתה.

בבית דין של מעלה הנים את האדם בכל חומר הדין, וכמו שאומרים בראש השנה ויום הכיפורים, ביום הדין של האדם על שנה זו, בתפילת ונתנה תוקף: וְתַפְתַּח אֶת סֵפֶר הַזְכוּרוֹת וּמַאֲלוּי וְקָרָא וְחֹתֵם יָד כָּל אָדָם בּוֹ וּבְשׁוֹפָר גָּדוֹל יִתְקַע וְקוֹל דְּמָמָה דָּקָה יִשְׁמַע וּמְלֹאכִים יַחְפוּזִין וְחִיל וְרַעְדָה יֵאָחֲזוּן וַיֵּאמְרוּ הִנֵּה יוֹם הַדִּין לְפָקֵד עַל צְבָא מְרוֹם בְּדִין כִּי לֹא יִזְכּוּ בְּעֵינֵיהֶם בְּדִין.

פחד המלאכים מהדין בבית דין של מעלה

בשעה שהאדם בא לפני הבית דין של מעלה בכל שנה בראש השנה, יושבים הבית דין של מעלה, ומוציאים ספר הזכרונות של כל יחיד, ובספר הזכרונות נכתבים לא רק מעשי שנה זו, אלא בספר הזכרונות כתובים כל מעשי האדם מיום היוולדו ועד היום, ובראש השנה נפתח ספר זה, ואין שכחה לפני כסא הכבוד, וכל מעשה ומעשה של האדם מפורש שם.

מה שאין אנו חיים בחרדה נוראה, זה רק משום שאין אנו רואים איך שספר הזכרונות נפתח לפני בית דין של מעלה, אבל המלאכים יחפוזו, לפי שהם רואים איך שספר הזכרונות

הצירוף של הראיה בעינים והמחשבה במוח, זה הדבר שמציל את האדם מלכוא לידי עבירה. כי ראיה עושה אצל האדם רושם הרבה יותר מידיעה, וכלכד שיהיה זה ראיה יחד עם ההתבוננות, שכן בראיה בעלמא אין די.

כמו שאנו רואים שגם כשרואים ממרחק איך שיוצאים ללוויה, אין מתעוררים כ"כ, אף שהיתה 'ראיה'. לפי שהיה זה ראיה ללא הסתכלות, ללא התבוננות, לכן לא הועילה להביאו לידי התעוררות. אבל כשהאדם בעצמו הוא היוצא ללוויה, או שהוא רואה את המת שוכב לצידו, רק אז הוא מתבונן במוחו, וזהו ההסתכלות. אבל כשיש רק ראיה בעלמא, אין הראיה משפיעה על האדם באופן הראוי.

כמו כן אילו היה האדם רואה בעיני בשר איך שהקב"ה קורא לאדם אחד להיכנס לפניו לפני בית דין של מעלה, לשפטו על כל מעשיו במשך כל ימיו, אילו היו רואים איך שיושבים הבית דין של מעלה, והנשמה באה לפני הבית דין, והבית דין מתמיר עם האדם על כל פרט ופרט, ברגע זה לא היה האדם יכול לבוא לידי חטא, כי היה מתבונן שגם הוא עתיד לעמוד לפני הבית דין לתת דין וחשבון על כל מעשיו.

והוא רואה איך שהשופטים יושבים, עם כל ההכנות למשפט, ואיך שמוציאים את ספר החמאים שעשה הנשפט, חמאים שעשה או חמאים שלא עשה, והקטגורים עומדים מסביב, שעומדים שם מוסרים ומרגלים ושוטרים, והם עומדים להעיד כנגד הנשפט.

האדם היושב בבית האסורים רואה את כל זאת, איך שעומדים לדון את חבריו לעשרים שנה בסיביר, דהיינו שיש ספק ספיקא אם הוא ישוב בחיים, ועכשיו דנים אותו אם ישוב בחיים, שכאשר ישלחו אותו לסיביר, גם אם ישוב בחיים, הרי שהוא ישוב חולה ושבור כל ימיו, ושם בסיביר יעבור צרות נוראות בקרח ובחום, ברעב ובצמא וכל שאר הצרות שיש בבית האסורים במדינת רוסלאנד.

עכשיו בשעת המשפט לפני השופטים יושב הנידון בפחד וברעדה נוראה, עד שאין בידו לפתוח את פיו בכדי להכחיש את כל מה שמעידים כנגדו, והוא יודע שכל מה שאומרים כאן משמש כנגדו לרעה. וברור שזה שעדיין יושב בבית האסורים ורואה את כל זאת, בא לידי פחד ורעדה נורא.

נפתח, ועל ידי כן הם באים לידי חרדה נוראה, אף שאין להם בעצמם גיהנם או צרות כמו שיש לבני אדם בעולם הזה, אעפ"כ הם נחרדים מאימת הדין.

אף שאין לנו השגה בדבר, הם באים לידי פחד נורא, 'ומלאכים יחפזו, וחיל ורעדה יאחזו', כאשר הם רואים את כל ההכנות של הבית דין של מעלה לקראת יום הדין, בשעה שנפתח ספר הזכרונות הם באים לידי פחד נורא, 'ויאמרו הנה יום הדין לפקוד על צבא מרום בדין'.

בוודאי אילו היינו רואים בעינינו איך שמניחים את ספר הזכרונות לפני הבית של מעלה, בוודאי שהיינו באים לידי חרדה נוראה.

נתאר לעצמינו כיצד נראה אסור בבית האסורים של מדינת רוסלאנד, שהוא יושב בבית האסורים קודם משפטו, והוא יודע מה עומד בפניו, שהוא עומד להישפט לעשרים שנה לסיביר, או לשבת עשרות שנים בבית האסורים ברוסיה, והוא יושב בבית כלאו ורואה שהאיש שישב עמו בחדרו, הוליכוהו לפני כמה שעות למשפט,

השי"ת דן את האדם על כל מעשה קטן, גם אם הוא מעשה שאין אדם שם לכו אליו כלל, כגון שהוא הורג כינה בפני חבריו וחבירו מואם בה, או שהוא רק בפני חבריו, דנים אותו על כל נעלם, אף שאין עולה בדעתו המעשה שעשה.

כמו כן מי שעושה מעשה טוב, אם יש בו איזה חסרון, גם על זה דנים אותו, על שבייש את העני על ידי הצדקה, או ששלח בשר לביתו לכבד את השבת, ולא עשה כל הנדרש כדי לא יכשלו בו, שמתוך שממהרין לעשות צורכי שבת אינן נותנין לב אם מנוקד הוא, ואפשר שישארו בו החלב והגידין האסורים, ואף שהוא עושה מעשה טוב, שאין בו שום שמץ של חמא, הרי הוא נידון אם אין בו משהו רע.

נמצא, שגם מי שרוצה לתת צדקה לאלמנה, אוי אם הוא עושה את הדבר באופן שיוכלו לחשדה, ע"י שהוא נותן את הצדקה בסתר, דן השי"ת את המעשים הטובים, לראות אם יש שלמות במעשיו, ואם יש איזה פגם במעשה, אף שאין באמת שום רע במעשה זה, אלא שאפשר לחשדו על המעשה, גם על זה יביאו אותו למשפט, ואף שעל המעשה הטוב יזכה לשכר גדול, אבל

מזה יש לנו להבין את חומר הדין שיש בפני בית דין מעלה, שכאשר מביאים את ספר הזכרונות לפני בית דין של מעלה, מיד 'ומלאכים יחפזו, וחיל ורעדה יאחזו', על אף שאין להם סכנת עונש גיהנם ואין להם חשש שמע יגזרו עליהם צרות כמו שבני אדם עוברים בעוה"ז בגזירת בית דין של מעלה. ואעפ"כ הם מתייראים פחד נורא מהדין, ואם כן כל שכן שכאשר בני האדם היו רואים את המשפט בעולם הזה, בוודאי שהיו באים לידי חרדה נוראה.

אם תמצה עומק הדין

בפרט שהאדם נידון על כל פרט ופרט ממעשיו, וכמו שנאמר בקהלת (יב, ד), 'כי את כל מעשה האלהים יבא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע', ואמרו בנמרא (הגינה ה), עד כמה דנים את האדם על כל מעשה, 'מאי על כל נעלם, אמר רב, זה ההורג כינה בפני חברו ונמאם בה, ושמואל אמר זה הרק בפני חבריו ונמאם, מאי אם טוב ואם רע, אמרי דבי רבי ינאי, זה הנותן צדקה לעני בפרהסיא, דבי רבי שילא אמרי, זה הנותן צדקה לאשה בסתר, דקא מייתי לה לידי חשדא, רבא אמר, זה המשגר לאשתו בשר שאינו מחותך בערבי שבתות'.

אבל שלמה המלך מדבר על המשפט שיעמוד בו האדם גם כשהוא עושה מעשה שכולו טוב, שכולו לשם שמים, שאם בכל זאת הוא עושה המעשה באופן שהשני יכול לחשוד בו - אף שהוא חשד בכשרים - הרי זה חסרון בשלמות המעשה, ועל זה דנים את האדם.

אנו רואים את הדין אבל אין אנו רואים על כל אחד נשפט

כאשר יראה האדם את המשפט שהשי"ת דן בראש השנה, כשהוא פותח את ספר הזכרונות, וחותר יד כל אדם בו, ורואים את החיל ורעדה שאוחז את המלאכים, ורואים את חומר הדין, והאמת הוא שאנו רואים מה שנפסק למעלה, שאנו רואים את העונשים שפוסקים בבית דין של מעלה, כששומעים שפלוני ישב בסיביר, או שפלוני ישב בבית האסורים ברוסלאנד, אף שלא היינו בשעה שנפסק הדין בפני המשפט, אבל כששומעים חלק ממה שנגרם על ידי הפסק דין שלהם, הרי שראינו את הדין.

כמו כן אנו רואים חלק ממשפטי ה', כשאנו רואים ושומעים כל הצרות והאסונות שיש בעולם רח"ל, כששומעים מה שעוברים בני אדם בעולם הזה, בזה אנו 'רואים' בחוש

יחד עם זה יש משפט, על שעשה הדבר באופן זה.

כמו כן זה ששלח את הבשר לביתו לכבוד שבת, בוודאי שיקבל שכר על המעשה הטוב שעשה, שהוא קנה בשר לכבוד שבת ושלחו לביתו, ויחד עם זה הוא גם מכבד את השבת, הרי שהוא קיים מצוה בין אדם לחבירו ובין אדם למקום. אבל מאחר ולא היתה המעשה בשלימות, ויכול לצאת מזה מכשול אם יכשלו באכילת חלב ודם מפני ששלח בשר שאינו מנוקד, גם על זה יביאו השי"ת למשפט.

מזה יש לנו ללמוד חומר הדין בבית דין של מעלה, אין השי"ת מוותר על שום מעשה, הוא דן את האדם על כל מעשה קטן, וגם על כל פגם במעשה טוב שעשה האדם, ואם כן יש לנו להתבונן עד כמה דן השי"ת את האדם על מעשה רע שעושה את המעשה מתוך כוונה רעה.

לדוגמא, מי שהולך לאלמנה לתת לה דורון לפי שהוא מבקש לדבר עמה או להביט עליה, שהוא הולך אחר תאוותו, וזהו מעשה רשע. יתבונן האדם לפני איזה משפט חמור יעמוד על מעשה חמור זה, הרי זה מעשה שכולו רע, מעשה בהמה, ועל זה אין מדברים, כי בוודאי שידונו אותו בחומר הדין.

לזמן, אילו היינו רואים על מה נשפטו באופן זה, שהנהרג הלך פעם ברחוב העיר והביט במקום שאסור להביט, או שדיבר ניבול פה, ועל זה בא המשפט הנורא, אילו היינו רואים כיצד שופטים את הדין בפני הבית דין של מעלה ורואים כיצד דנים את הדין, ולאחר מכן היינו רואים כיצד מתקיים העונש בעולם הזה, בוודאי שהיינו נשמרים עד מאד בשמירה אחר שמירה מכל הסתכלות אסורה ומכל דיבור של ניבול פה.

כמו כן אילו היו נותנים לנו רשות פעם אחת להביט לרגע אחד מה נעשה בגיהנם, לראות את יסורי הגיהנם. וכבר כתבו הרמב"ן והגר"א שכל יסורי העולם הזה הם כאין וכאפס כנגד יסורי הגיהנם. אילו היינו רואים מה שסובלים בגיהנם, היינו אומרים לזה שנהרג בעולם הזה עבור חטא ניבול פה, שהוא המאושר עלי אדמות במה שנענש בעולם הזה, ובוודאי שיש לו זכויות במה שנענש בעולם הזה, בכדי שלא יצטרך להיענש בעולם העליון.

כי מי שראה העונשים הנוראים בגיהנם עבור חטא זה, שמי שנענש על חטאו רק בגיהנם, הרי הם עונשים נוראים, וטוב ליהרג עשרה פעמים בעולם הזה, מלשהות רגע אחד בגיהנם.

חלק ממשפטי ה', על ידי שרואים כיצד מתקיימים העונשים בעולם הזה.

אילו ראינו על מה כל אחד נשפט לסבול צרות בעוה"ז - לא היינו באים לידי עבירה

כי אף שאין אנו רואים את הבית דין של מעלה בעת ישיבתם בדין, ואין אנו רואים את עיקר המשפט, כי עיקר המשפט הוא רק לאחר אריכות ימיו של האדם, כשהאדם נידון על מעשיו לגיהנם. אנו רואים רק את עיקר המשפטים, אבל אילו היינו יושבים לפני הבית דין של מעלה והיינו רואים על מה באים המשפטים, הרי בעולם הזה אנו רואים צרות נוראות, אם מה שבחורי חמד נהרגו, או מה שאנשים חולים כמחלות איזמות, רואים בעולם צרות ודאגות. ואילו היינו יושבים בפני הבית דין של מעלה והיינו רואים על מה עשה ה' ככה, על איזה חטא נענשו בעונשים נוראים אלו, בוודאי שהיינו נשמרים ביותר מחטא.

בשאנו שומעים על בחור שנהרג ל"ע על ידי שנפל למים, או שאחד נהרג חלילה בשאר מיתות בית דין, בסקילה בשריפה בהרג ובחנק, כמו ששומעים רח"ל מזמן

ששקלו את כל זכויותיו, ונמצא שעבור זכויותיו יזכה לכל הטובה עד לשנתו הס"ט, ועד ליום זה יהיה בבריאות הגוף ולא ידע שום חולי ומכאוב, ולא יצטרך ללכת לרופא, ולא יחסר לו פרנסה וגם לא יסבול מבזיונות או משפטים, ויצליח בכל דרכיו, ובכל אשר יפנה במסחרו יצליח, עד שיהיה עשיר גדול, ויוכל לנסוע לכל מקום שירצה.

ובשעת נסיעותיו של אדם זה, לא יארע לו שום מאורע, לא על ידי ערביים ולא על ידי שאר אומות רעות. העראפלאן יעלה בשלום ויבוא בשלום למקומו, וכאשר יבוא לארץ ישראל וכדומה יוכל לקחת טעקס'ים, ושם לא יארע לו שום עקסידענט (תאונת דרכים), וגם אם יהיה איזה עקסידענט, יצא משם בריא ושלם, ואז יכנס לבית המדרש לברך ברכת הגומל, ומצב נפלא זה ימשך עד ליום שיגיע לשנתו הס"ט, ואז יסתיימו זכויותיו.

אבל ביום שיסתיימו זכויותיו יגמרו ימי חייו, ואז יבוא לפני המשפט לפני בית דין של מעלה, ושם לא יעזרו לו כל מעשיו הטובים מאומה כדי להוריד אפילו במשהו מהגיהנם שנפסק לו, לפי שכבר אכל את כל הטוב עבור המעשים הטובים שעשה.

למה אין לקנאות באדם שזוכה לכל טוב בעוה"ז?

אילו היינו נמצאים לפני הבית דין של מעלה היינו ניגשים באופן אחר לגמרי לכל הענין. כי בפני הבית דין מעלה מעמידים את החטאים שחטא האדם, ורוצים לדון את החוטא בעונשי גיהנם נוראים. ואז באים המליצי יושר וטוענים שיש לחוטא זכויות, ואם כן אין דינו לגיהנם.

אז שוקלים הבית דין של מעלה את הזכויות כנגד החטאים, כי גם אם יש לו הרבה זכויות, אם החטאים מכריעים את הזכויות, דנים אותו על כל חטאיו ואין מקילים מאומה מעגשו הנורא. ואז שואלים המליצי יושר, ומה יעשו עם כל זכויותיו, ואז עונים הבית דין של מעלה שעבור זכויותיו יתנו לו בעולם הזה עשירות ואריכות ימים, שיתנו לו קאר יפה ובית גדול, ועוד יוסיפו לתת לו טיקעס לנסיעה לארץ ישראל או לפלורידה, ויצא לשלום ויחזור לשלום, וכל ימיו יהיה בריא בבריאות הגוף ולא יחסר לו מאומה, ואת כל זה יתנו לו עבור המצוות שעשה, וזכויותיו ימשכו עד לשנתו הס"ט.

אבל בשעה שיהיה בן ס"ט שנה, כבר לא ישארו לו זכויות,

ואז מביאים את החטאים, ומאחר שעשה מצוות יותר מעבירות, נפרעים מהחטא את חטאיו בעולם הזה, שעל חטא ביטול תורה הוא נענש בעניות, ועל חטא לשון הרע הוא נענש בצרעת ושאר צרות, ועל כעס וגאווה הוא נענש ביסורי הגוף, שיכאב ראשו, על בזיון חבירו הוא נענש ביסורי הכבוד, שלא יוכל לאכול. ועל חטא ניבול פה, יענש שיהרג במיתה משונה רח"ל, ואז רואה האדם כיצד נתקיים כל מה שנפסק.

באשר רואים את המשפט הראשון ואת המשפט השני, הרי שניגשים אל האיש שכל ימיו סבל יסורים בראשו ובכבודו, והיה כל ימיו עני מרוד, ולבסוף עוד נהרג במיתה משונה, ואומרים לו, אתה אדם מאושר, תשמח בכל מה שעבר עליך, שאף שסבלת יסורים, יש לך לרקוד עם יסוריך, ומה לך מתאנח על יסוריך, קח את יסוריך ותרקוד עמהם.

כמו כן ניגשים לראשון שנהנה בעולם הזה מכל הנאות העולם הזה, שהוא בריא בתכלית הבריאות, שעל אף שהוא כבר בן ס'ו שנים, הרי הוא בריא כמו שהוא צעיר בן עשרים שנה, ואינו רואה פני רופא. והוא עשיר גדול, רכושו גדל והולך מיום ליום, וכבודו גדל והולך מיום

הנה, דבר זה מפורש בתורה שכך דנים את האדם, אבל אילו היינו רואים את הדבר בעינינו היינו ניגשים באופן אחר לכל דבר.

כאשר גוזרים יסורים וצרות על האדם הרי זה להנאתו ולטובתו, להטיבו באחריתו

אם היו נותנים לנו רשות לראות עוד משפט אחד בפני הבית דין של מעלה, שמביאים חטא אחד שנכשל בניבול פה ובעוד חטאים, והבית דין של מעלה פוסקים בכמה גיהנם יש להענישו על כל מעשה רע שעשה, שעל ניבול פה יענש בכך וכך, ועל לשון הרע יענש בכך וכך, ועל חטא בזיון חבירו יענש בכך וכך, ועל חטא ביטול תורה יענש בכך וכך, ואז באים המליצי יושר וטוענים שיש לחטא זכויות, ואם כן אין דינו לעונש גיהנם.

באותה שעה שוקלים הבית דין של מעלה את הזכויות כנגד החטאים, ואם המצוות מכריעים את החטאים, שהחטאים שוקלים פחות מהמצוות, פוסקים הבית דין של מעלה את הדין בפסק חדש, שפותחים את ספר השכר על המצוות, ועל כל מצוה פוסקים לו כך וכך עולם הבא וגן עדן.

'הסתכל', יש להביט בהבטת עמוקה מתוך התבוננות, ואף שאין נותנים לנו להיכנס לפני הדיינים לראות את המשפט, ואי אפשר לדעת מה שנעשה בפני הבית דין של מעלה. אבל אדם צריך להביט עם עיני שכלו, להתבונן כמה שנעשה בעולם הזה, כאילו היו נותנים לו להביט כמה שנעשה בבית המשפט בארץ רוסלאנד. יסתכל אדם בעיני שכלו להבין ע"פ זה כיצד נראה הבית דין של מעלה, ושם יראה איך שפוסקים את הדינים בעולם הזה, וכיצד דנים לעונשים בעולם הבא על ביטול תורה ועל דיבורי לשון הרע וניבול פה, ואז בוודאי שלא יבוא לידי חטא.

מי שגדל בבית חרדי ואינו מתנהג כראוי, דינו גרוע מאפיקורס תינוק שנשבה

מה שאנו באים עדיין לידי עבירה למרות שאנו יודעים על הדין, הרי זה לפי שחסר אצלנו ב'הסתכל', כי אף שאנו מאמינים שיש דין בבית דין של מעלה, ואנו יודעים שיש אנשים שנהרגים, ואנו מאמינים שיש דין ויש דיין, ויש אנשים שסובלים מיסורים, מחלות ועניות ודאגות, אבל אין אנו מקשרים את הצרות שיש בעולם הזה עם הדין בבית דין של מעלה. אנו חושבים שהבית דין של

ליום, וגם יש לו נחת מבניו, והוא נוסע בקאר עם דרייווער, ונעשים עמו ניסים, שהדרייווער נהרג בעקסידענטא והוא יוצא ללא שום נזק בגופו, ומתאנחים באנחה נוראה על כל מובה שיש לו בעולם הזה, וכל הצלחה שהוא רואה אצלו, הרי זה קורע את ליבו. והוא רוצה לומר לו, סומא מיפש שכמותך - דו בלינדער נער, כמה אתה שמח.

הרי אין הוא יודע מה שמצפה לו, כי עכשיו הוא כבר בן ס"ח שנה, וכל הצלחתו עומדת להימשך רק עוד שנה אחת, ומה שמצפה לו בעולם העליון לאחר מכן, הרי זה נורא, ושם לא יהיה קץ וסוף ליסוריו, במשך מאות שנים יסבול את סבלו הנורא, ואין מושיע לו.

נמצא שכל שמחתו בעולם הזה הוא השמחה עם הגיהנם שלו, כיון שעומד כנגדו שמר חוב של גיהנם נורא.

הסתכל - לא די להביט בלבד - אלא צריך להסתכל בהתבוננות

וזהו מה שאומרים לנו חז"ל, הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון,

וכל ימיו גדל בישיבה על משפטי התורה, ואעפ"כ נכשל בעבירות, הוא הנידון הראשון לגיהנם.

אפילו אם לא למד, שנינו באבות ששגגת תלמוד עולה זדון. ועל אחת כמה וכמה שמי שלמד ויודע מה אסור, שהוא נחשב למזיד. וככל שהרבה אדם בלימוד התורה ויש לו יותר ידיעות, כך הוא נחשב יותר למזיד.

עוד צריך לדעת, שאין הבית דין של מעלה דבר של מה בכך - ס'א"ז נישט קיין שפיל. אם בבית משפט ברוסלאנד דנים את האנשים בכל חומר הדיון, כל שכן שיש לפחד ולירא בפני הבית דין של מעלה, ואנו יודעים מהו בית משפט ברוסלאנד, כמה מאות אלפי בני ישראל נהרגו בסיכור ובבתי הסוהר בארץ רוסלאנד, מאות אלפים נהרגו שם, ורק כמה אלפים בודדים יצאו חיים משם.

להבין כל צרה וצוקה שמתרחש בעולם נפסק בבי"ד של מעלה

זאת צריכים אנו לדעת, שגם מה שעושים בארץ רוסלאנד, אין הם עושים על דעתם כלל, שכל היסורים שנגרמים לאדם, הרי זה בא מחמת מה שנפסק בבית דין של מעלה, אלא שזהו אחד האופנים

מעלה מענישים רק את הקאמעניסטן, ואילו אנו פטורים מלעמוד בפני הבית דין.

אבל באמת יתכן שהקאמעניסט שאוכל חמץ בפסח וביום הכיפורים, והוא כופר בעיקר ומחלל שבת, הוא לא יכנס כלל לגיהנם, כי הוא נולד כבר לאביו הקאמאניסט, והוא תינוק שנשבה, ומנהג אבותיו בידו.

אכן מי שנולד לאב ואם יראי השם, והוא מבטל תורה ומדבר לשון הרע וניבול פה, עליו ישפך כל התוכחה הכתובה בתורה, לפי שהוא נחשב למזיד אמיתי, כי הוא יודע מהו התורה ומה הם המצוות והוא עובר עליהם. ואילו הקאמאניסט בן הקאמאניסט, שהוא אפיקורס בן אפיקורס, ואוכל כל דבר אסור, הוא לא יראה כלל שערי הגיהנם, לפי שהוא תינוק שנשבה.

אבל כל גישתנו לעניני הגיהנם וגן עדן הוא כעמי הארץ מוחלטים. צריך לעיין בדברי חכמינו ז"ל ובשולחן ערוך, שם יתבאר לנו עבור מי ברא השי"ת את הגיהנם, הרמב"ם פוסק שמי שהוא נולד אצל אב אפיקורס הרי הוא בכלל תינוק שנשבה, אבל הגיהנם נוצר עבור היהודי שגדל אצל אב ואם כשרים

העולם הזה אינו הפקר, ועל כל נעלם יביא אלקים למושפט, אם טוב ואם רע, על כל מעשה קמון שהאדם אינו מכוין לרע, כגון הורג כינה או רק בפני חבירו, וגם על מעשה טוב שיש בו איזה פגם, ועל אחת כמה וכמה שהשי"ת דן את האדם על כל מעשה רע וכל מעשה השחתה שהוא עושה.

אנו רואים בעולם הזה אנשים שסובלים צרות רבות ורעות, מתייסרים ביסורים נוראים שגם את השונאי ישראל אין אנו מברכים בצרות נוראות אלו. ועל מה באים העונשים הנוראים הללו, חז"ל אמרו (כתובות ח:), 'כל המנבל פיו ומוציא דבר נבלה מפיו אפילו נחתם לו גזר דינו של שבעים שנה לטובה נהפך עליו לרעה', שגם מי שיש לו גזר דין שיחיה שבעים שנה באופן של טובה, הרי שעל ניכול פה אחד קורעים את הגזר דין והוא נהפך עליו לרעה, אין לנו שום השגה על כל העונשים הנוראים.

לפעמים נענשים על מעשי אבות, וכמו שנאמר 'פוקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים' (שמות לד, ז), והיינו באוחזים במעשה אבותיהם בידיהם. כשאחד מדבר לשון הרע, וגם אביו דיבר לשון הרע וזקנו ואביו זקנו דיברו לשון הרע, הרי הוא נענש על זה

שיוצאים הדינים של הבית דין של מעלה. כל מה שעושים ברוסלאנד, אין זה מעשי ידיהם, אלא הרי הם שלוחים של הבית דין של מעלה, הרוסישע הם מלאכי חבלה של הבית דין של מעלה.

יש מלאכי חבלה שמוליכים את הנידון לגיהנם בבית דין של מעלה, ויש מלאכי חבלה שמוליכים את האדם לצרות בעולם הזה, והם השוטרים ברוסלאנד, אבל הם שלוחים של הבית דין של מעלה. הבורא ששולח את המלאכי חבלה לגיהנם, הוא זה ששולח את המלאכי חבלה בעולם הזה, שהם הקאמאניסטין וכדומה, אבל השופט ברוסלאנד הוא כחומר ביד היוצר, שהוא נתון בידו של הבורא.

הבית דין האמיתי ששם פוסקים לכל אחד מה יהיה עמו, הוא הבית דין של מעלה, שדנים את האדם בראש השנה, ולכן לא לחינם המלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאחזו ויאמרו הנה יום הדין.

אילו היו המלאכים רואים רק את הבית משפט ברוסלאנד, לא היו באים לידי מלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאחזו, אבל בפני הבית דין של מעלה - מלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאחזו.

על ענין זה אומרים לנו חז"ל 'הסתכל', שישתכל בעיני שכלו, כשיביט בעיני שכלו לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון, בודאי שלא יבא לידי חטא.

השי"ת נתן לנו את ימי אלול, ימי סליחה וכפרה, הימים של 'דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, זהו זמן שהשי"ת מתחנן אלינו שנשוב בתשובה, והשי"ת פושט את ידו להשיבנו בתשובה, אלא שאין הוא אוהו בנו להשיבנו אליו, אבל הוא פושט את ידו, ימינו פשוטה כדי שנתקרב לפניו, ואז יקבל אותנו בתשובה. אנו נמצאים בזמנים של 'דרשו ה' בהמצאו', אבל צריכים להיות בגדר 'דורש'.

אין איש שיודע לכמה ימי הכיפורים יזכה בימי חיו, הבחורים שנהרגו ברמי ימיהם לא העלו על דעתם שיום הכיפורים הקודם היה יום הכיפורים האחרון לימי חייהם.

באחרית שנה רואה אדם שלא היתה לו שום תועלת בכל העבירות שעבר

אכן אשרי מי שעולה לעולם העליון עם תשובה ומעשים טובים, ואוי לו למי שעולה עם חטאים ועוונות, כי על העבירות שבידו יירש גיהנום, ומה לנו להרחיק נרוד עד לעולם העליון.

באופן של 'פוקד עון אבות על בנים', הוא נענש לא רק על הלשון הרע שהוא מדבר, אלא גם על דיבוריו של אביו ואבי אביו ואבי זקנו.

מצד שני, מי שאביו ואבי אביו היו צדיקים, אבל הוא חוטא בלשון הרע ובשאר חטאים, הרי שגם בניו עתידים ללכת חלילה בדרכיו, מאחר שהוא מגדלם ומחנכם בדרך לא טובה זו, ובניו ייענשו על חטאיו הנוראים. וכאשר בניו יחנכו את בניהם על דרך החינוך שקבלו מאביהם, גם נכדיו יענשו על מעשיו, נכדיו ייענשו על מעשים של ג' דורות. והוא בעצמו יהיה הגורם של כל הרע הזה שעתיד לבוא על בניו.

הוא - ולא בנו, לפי שבנו כבר הורגל לדבר דיבורי לשון הרע וניכול פניו, שבניו למדו ממנו שמותר לדבר דיבורי לשון הרע וניכול פה. וכפי מה שהורגלו, כך הם מוסרים לבניהם אחריהם, ועליהם נאמר 'פוקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים', לפי שהם אווזים במעשה אבותיהם בידיהם.

צריכים לדעת שכל מעשה שעושים בעולם הזה, אין זה מעשה של מה בכך, אין זה כמעשה משחק בעלמא, על כל מעשה ומעשה בעולם הזה דנים את האדם בחומר הדין.

מהחטא, ועל זה אמר לנו התנא 'אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים', אין לך אושר יותר גדול ממה שנתנו לנו את יום הכיפורים, אבל בכדי לזכות שיהיה יום הכיפורים כראוי, צריכים להכנה ארבעים יום של תשובה ומעשים טובים.

ולבן יש להיזהר עד מאוד בימים הללו שלא לאבד שום יום לריק, והחלק הראשון של התשובה הוא, הקבלה מכאן ולהבא, שלא ישוב להיכשל עוד.

הסתכל - להבין שאין מקום לקנאות אדם שמצליח בעוה"ז

הנה יש מי שמקנא ביהודי בן ס"ח שנה שמצליח בכל דרכיו, מפני שאין אנו רואים מה שיהיה עמו בהמשך השנים. משל למה הדבר דומה, למלך גדול ואדיר שמלך על מלכות גדולה, וזכה לכבוד ועושר גדול, והיו לו נצחונות בכל המלחמות, ולבסוף נהרג במלחמה.

הנה, שנה אחת קודם שנהרג, היה המלך ראש מלכי העולם, ודבר זה ברור הוא שכל בני העולם קנאו בו, שזכה לנצחונות גדולים ולכבוד אדיר שלא קיבל שום מלך, והיה לו כל טוב. אבל מי שראה שנה לאחר מכן מה שנעשה עמו בעולם

צריך כל אחד להתבונן, מה נשאר בידו מהחטאים שחטא אשתקד, וכי יש מי שיכול להראות עכשיו שיש לו עדיין הנאה מהלשון הרע שדיבר אשתקד, או מהניבול פה שדיבר אשתקד. איזה הנאה יש לאדם עכשיו מההבטה שהביט במקום שאסור, איזה ריווח יש לאדם עכשיו מהביטול תורה שנכשל בו אשתקד, או ממה שנהג במידת אכזריות, שבייש את חברו.

איזה הנאה נשאר לאדם ממה שנכשל בחטא, ועל אחת כמה וכמה כשיעמוד בפני בית דין, לא רק שלא יהיה לו שום הנאה ממה שחטא, אלא שיסבול פחד ורעדה ויסורים נוראים על כל מעשה שעשה.

יתבונן האדם, מה נשאר בידו ממה שעשה, מכל הפאליטיק שדיבר במשך השנה, מה נשאר בידו, רק ביטול הזמן, שבזמן שדיבר פאליטיק היה יכול לגדול ללמדן גדול, ועכשיו לא נשאר בידו מאומה. אבל כשיעלה לעולם העליון, אז יראה לא רק עד כמה לא נשאר בידו מאומה, אלא שקנה לו עבור זה צרות נוראות שאין בידו שום עצה להינצל מהם.

זהו חסד ה' שנתן לנו את יום הכיפורים, שבידינו להתרחץ

עמדו רבבות אנשים והריעו לו ומסרו
נפשם עבורו. אבל כאשר מביטים
ומתבוננים בפנימיות, הרי הוא
האומלל ביותר שיש עלי אדמות.

בשמביטים על כל ענין באופן של
'הסתכל בשלשה
דברים', רואים עד כמה סוכל האיש,
עד כמה הוא אומלל. אבל כשרואים
בראייה חיצונית, רואים אותו כאדם
המאושר עלי אדמות. וזהו החילוק בין
מי שמסתכל למי שאינו מסתכל, ומי
שאינו מסתכל, נראה לו שלשון הרע
וניכול פה הרי זה הנאה גדולה, אבל
מי שמסתכל בשלשה דברים, הרי
הוא מבין שלשון הרע וניכול פה הוא
האסון הנורא ביותר.

וזהו מאמרו של עקביא בן
מהללאל, שעל ידי שיהיה
'מסתכל', ועל ידי כן לא יבוא לידי
עבירה.

הזה, כיצד נהרג, בוודאי שלא היה
מקנא בו.

כמו כן, מי שמאמין בהש"ת הרי
הוא יודע שעל כל מעשה
שעושים בעולם הזה נענשים באופן
נורא, שנצלים בגיהנם יחד עם המן
ונבזוראדן, ואפשר שלעולם לא יצא
חוטא זה מהגיהנם, ומה יש לקנא בו
שנה אחת קודם שהוא מתפגר!?!?

גוי זה זכה מחמת מעשה אחד טוב
שעשה בעולם הזה ולכן זכה
לאריכות ימים בעולם הזה ולכבוד
גדול, וכמו שאנו רואים שנבוכדנאצר
שהחריב את בית המקדש היו לו איזה
זכויות, ובשכר זה זכה למלוכה
ולהיות מושל בכיפה.

כמו כן, המלך ההוא היו לו זכויות,
ובהבטה חיצונית - הוא היה
האדם המאושר עלי אדמות, שבכל
מקום שהלך וכל מקום שפנה שם

זָכָה וְזָכָה אֶת הָרַבִּים, וְזָכָה הָרַבִּים תְּלוּי בּוֹ

היות שזכינו ב"ה והגליון השבועי מופץ בכמה ערים, יש הזדמנות למי שליכו חפץ לזכות את הרבים ולקחת חבל בהוצאות ההפצה של הגליון בעירו, ויבוא על שכרו.

אפשר לפנות למערכת חידו"ת של רבינו,
למספר טעלעפאן 9 EXT 1-718-854-2290.

בברכה והערכה
מערכת החידו"ת של רבינו